

IZHAJA VSAKO
NEDELJO.

Naročnina:
za celo leto D. 40,
za pol leta D. 20,
za četrt leta D. 10
V Ameriko Dol. 3.

Inserati po tarifi.

KMEČKA MOČ

UREDNIŠTVO
in upravnišvo v
MURSKI SOBOTI,
Slovenska ulica 251

Rokopisi se ne
vračajo, nefranki-
rana pisma se ne
sprejemajo.

LETO I.

Gospodarski, narodni in kulturni tednik.

ŠTEV. 12.

Kje je Prekmurje.

Časopisi so prinesli izjave prosvetnega ministra g. Periča, v katerih je g. minister med drugim napovedal tudi redukcijo srednjih šol. Za Slovenijo ta redukcija pomeni naravnost katastrofo na polju šolstva in kulture. Okrnile se bodo stare, najboljše gimnazije (mariborska). Kaj porečejo k temu slovenski inteligentni nacionalni krogi, je stvar na njih samih. Sigurno bodo storili mnogo, da se katastrofa saj deloma ublaži. Kaj pa bomo storili mi Prekmurci? Mi pa niti toliko nismo vredni, da se nas omeni! G. minister je povedal, katere slovenske gimnazije se bodo okrnile in katere ostanejo cele. *Naše sobočke gimnazije pa ni med prvimi, ne med drugimi.* Mogoče v Beogradu niti ne vedo za njo? Ubogo Prekmurje, nikjer ne vedo zanj! Uboga naša gimnazija, ni nam znana tvoja usoda! Prekmurci smo že tisoč in tisočkrat čutili, da se nas zapostavlja, da se ne ve za nas, da smo prikrajšani povsod. Ravno naša gimnazija nam je očiten in kričeč primer, *da se Prekmurje nikjer ne vpošteva!* Slovenska javnost sama je o nas zelo pomanjkljivo informirana, kaj še le Beograd. V kolikor pa je Prekmurje znano v Mariboru ali v Ljubljani, ie znano kot Sibirija. Kdo je temu kriv? Največja krivda leži na voditeljih našega ljudstva in na predstaviteljih Prekmurja. Naši predstavitelji so tako oskogrudni, da sega njihovo oko

samo čez dve fari in se njihovo delo razteza na par ljudi. Vse drugo je prepuščeno samo sebi. Tako propada vse. Tako mora propasti s težavo pridobljena prva in edina prekmurska gimnazija. Tako mora žalostno propasti zavod, ki bi sprejemal vaše sinove Velike Prlekije in jih dajal v službo svoji domovini.

Kaj je vzrok sirništva pri nas.

Kriva je naša stara vzgoja. Vsem nam je ešče v spomini kak je bilo pred 8 leti in prle. Ali se je le što spomno, da živi med starov Radgonjov in belov Lendavov, med bistrov Murov in slovenskov Rabov narod, slovenski narod, šteroga je Bog stvorilo ravnotak po svoji božji podobi, kak druge narode? Ali se je što spomno, da je te slovenski narod že više jezero let v tom kraji, da si je te slovenski narod pred več kak jezero leti s svojov krvjov in strašnimi aldovi priboro to zemljo? Se je što spomno, da jo te narod ne tak mali, kak što misli, nego, da tam prek Müre na Štajerskom in ešče prek Štajerskoga na Kranjskom, na Primorskem do slovenskoga Jadranskoga morja, na Goriškem in Koroškem do večnoga snega na visikih slovenskih Alpah, — da na vseh teh krajih živi tudi slovenski narod in da je te narod eden, da ga je rodila edna mati, da nas je včila edna slovenska

mati gučati mili slovenski jezik, — da so se naši očaki vkup vojsküvali za celo to našo prelepo, velko slovensko domovino?

Velki je slovenski narod in slaven, prelepa je naša domovina in bogata, ali nesrečna, prenesrečna. Več kak jezero let je bila raztrgana, tujci so gospodarili v njoj, nismo imeli prave matere, nego mačiho. Pozabili smo, da smo velki narod, da smo bogati. Delali smo od dneva do do dneva, od zajtra do večera smo rovali v zemlji kak sužnji, robili smo tujim gospodarom, med tem pa smo pozabili gledati prek Müre, prestrašili smo se tujca prek Radgonje, prek Lendave in onstran Rabe.

Hlapci smo bili in tak so nas vzgajali, da Slovenci morajo biti samo hlapci, samo robi. Celó slovenske matere sinovje so zatajili svoje brate, svoj jezik in svojo mater in tudi oni so nas včili, da je Slovenec ne za gospodara in gospoda, nego le za sužnja in hlapca. —

Kde pa je to zapisano? Kde pa je te zakon in ta pravda? — Tak so nas včili, mi smo pa mislili, da je to istina in smo le delali, in trpeli, robili in hlapčevali, tujci pa so vživali naš trūd in naše bogastvo.

(Dalje pride.)

Što ljübi svoj rod,
podpira „Kmečko moč“.

PO DOMOVINI**TEDENSKI KALENDAR****OKTOBER**

3	Ponedeljek	sv. Mansvet püšp.
4	Torek	sv. Frančišek Seraf.
5	Sreda	sv. Placid in tov. m.
6	Četrtek	sv. Bruno spozn.
7	Petek	Rožnovenska D. M.
8	Sobota	sv. Brigita vdova.
9	Nedela	18. po Risalah.

Mesec oktober ma 31 dni. V tom meseci se den skrači za 1 vüro in 43 minute.

Prvi krajec meseca je dne 4. ob 3. vüri zajtra. — Vremenski prokrok kaže na dež.

Kem prle v oktobri lestje odpade, Tem rodovitnejše prihodnjo leto bode.

Dne 8. oktobra 1917 je mro Janez Ev. Krek, največji slovenski politik in būditeo slov. naroda.

*

Semensko žito so na mnoge prošnje in opomine itak preskrbeli in te dni so dobili županje obvestilo, da se naj vsakši zglesi, što je šče meti. *Žito pa je tak drago, da ga nišče nemre kúpiti, poleg toga pa ešče Bog zna, če bo dobro za sejanje. — Zakaj se delate norca z nas? Zdaj pokažite, da imate srce za ljudstvo, zdaj imate priliko! Ešče ednok opominjamo zastopnike našega ljudstva, da napravijo zdaj svojo dužnost in spunijo svoje obljube!*

Zopet ogonj v Domanjševcih. Dne 18. sept. okoli 9. vüre zvečer je vövdaro ogonj pri g. Malašič Jožefi, posestniki. Zgorelo je gospodarsko poslopje. Vnela se je že tudi sosedna hiša, a to se je posrečilo obraniti domačim gasilcem. Očividno je, da je podnetila ogonj zlobna roka in to že drügič v ednom tjedni.

Obrtna nadaljevalna šola v M. Soboti prične s poukom v soboto, dne 1. oktobra t. l. Mojstri in gospodarji raznih podjetij naj pošljejo svoje vajence

ttega dne ob 5. uri popoldne v državno osnovno šolo. Vodstvo.

V Türnišči pri g. kantori Némethy so ponoči 22. septem. vkradnoli tolvaje 2 in pol čebra masti, spili pol lonca mleka, in odnesli 2 kanti sirupa za vrastvo.

Železnica Dol. Lendava—Redič se bo odprla, kak pišejo listi. Pri pogajanjih med našov državov in Madžarskov se bo sklepalo zdaj tudi od toga.

Ogenj v Satahovcih. V ponedeljek proti večeri so se v Satahovcih naednok zdignoli velki oblaki dima proti nebi. Gorela je slama posestnika Žitka. Što je vüžgao, se ešče ne ve, najbrže pa so zanetili ogenj dečki s cigaretami.

Novi beteg se širi. Pri nas ga hvala Bogi dozdej nega, pač pa je že jako razširjeni po Romuniji in Madžarskom, pa tudi na Čehoslovaškom se že pojavlja. Obstoja v tom, da dete naednok nemre več gibati rok in nog, kak da bi ga žlak vdaro. Bolezen je jako nevarna, ar se jako žmetno zvrachi, človek pa postane kodiš za celo življenje.

Učiteljska imenüvanja. Na meščansko šolo v Dol. Lendavo sta imenüvaniva g. Dragotin Pečnik, dozdej vučitelj na Benici in gdna Avgusta Šinigoj, učiteljica v Gor. Lakoši.

„Slovenska Krajina“. Pod tem imenom izhaja v Dol. Lendavi mladinski šolski list, ki je namenjen pred vsem prekmurski šol. mladini. Meseca septembra je izišla prva številka v tem šol. letu. Zamisel lista sama na sebi je hvalevredna. V naši mladini je treba zbuditi smisel in zanimanje za dobro čtivo. Kajti žalostna je resnica, da ne bi mogli v procentih izraziti števila naše starejše mladine, ki bi kedaj kaj čitala. Moramo začeti torej v šoli, od koder ponese naš otrok veselje do knjig! „Slovenska Krajina“ je vsekakor lep in potreben listič. Želeti bi bilo, da bi bilo v njem več prekmurske duše! Vse se pa sčasoma spopolnjuje, zato mi želimo temu

listu zlatih uspehov. „Slovenska Krajina“ med mladino, „Kmečka moč“ med starejšimi, obe pa z istim ciljem obdelujeta z požrtvalnostjo njivo narodne prosvete!

Nesrečno strankarstvo. Blizu Subotice so se svadili radikali, pašičevci in vladni radikali. Prišlo je do bitja, v katerem so trije kmetje zgubili življenje, več jih je pa ranjenih. Kakor se vidi, se pri nas vedno bolje in bolje razvija strankarska strast, katera bo obrodila bridek sad.

Nepoštenjak je tisti, ki se sramüje svojega maternoga jezika ali zaničüje vero svojih starišov.

Občinske volitve bodo tekot oktobra in novembra v občinah mariborske oblasti. V mestu Mariboru bodo istotako izvršene obč. volitve v novembru. — Kakor smo ponovno obveščeni, bodo tudi v Prekmurju občinske volitve meseca novembra, to pa samo v slovenskih vesnicah, v madžarskih ne.

Prostovoljno gas. društvo na Hotizi priredi 2. okt. vinsko trgatev v gostilni g. Turnauer. Na prireditve vabi vsa sosednja tov. gasilna društva ter druge prijatelje našega gasilstva.

Svoj narod ljübi tisti, što porabi vse kinče svojega srca in düha za ljudstvo.

„Kmečka moč“ in kmečka moč. Bilo je v volilnoj borbi. V nekšo ves pri Müri sta prišla dva mladiva agitatorata agitirat. Oba gospodiča pa se na politiko telko razmita, kak zavec na boben. Svojim poslušalcom sta štela povedati nekaj novoga. Pa sta pravila, da je na sveti „Kmečka moč“, štero v roke vzeti pa je smrten greh. Poslušalci so gledali, gledali in jim ne šlo v glavo: kak bi bio to greh kmečka moč. „Aha — pravi eden — tej gospodje se bojijo kmetov in kmečkih pesnic, znajo, da je nas kmetov dosta, da je pri nas moč, če vküp držimo, zato pra-

vijo, da je to greh.“ Kda sta oba mladiva politika do dobra zošinfala „Kmečko moč“, se je drugi kmet v svetih čemerah čemerio: „Na, to je pa že resan preveč! Tej gospodje se hodijo že k nam domov norca delat z nas kmetov.“ Vsi so bili edni v tom, da kmečka moč zdrobi takše-le mlečnozobe politike. Kda jim je pa eden gospod pojasno, ka so to novine „Kmečka moč“, so pa vsi pravili: „to pa morajo biti resan prave kmečke novine, štere bo dobro kak najprvle naročiti“. — Uspeh je bio te, da je v vesi resan več naročnikov na „Kmečko moč“. *Vsakši kmet šteri se zaveda svoje kmečke moči, si mora naročiti „Kmečko moč.“*

Naš kraljevski par — kakor pišejo novine — se preseli za nekaj časa v Zagreb. To bo prvokrat, da bo naša kraljevska rodbina dalje časa v Zagrebu v prestolici Hrvatske.

Naše šolstvo. Mi smo že v eni prešnji številki našega lista povdarjali, da so pri nas ljudje, ki sistematično delajo proti našemu šolstvu. Na merodajnem mestu smo slišali, da se je od gotove strani delovalo proti razširjenju naših ljudskih šol. In čujte, kaj je bil vzrok?! Pride baje preveč učiteljstva v Prekmurje! Tega se torej bojijo, radi tega torej ni treba šol. Mi mislimo, da je to bil v resnici vzrok in še poleg tega ta, da se ti ljudje boje proširiteljnosti našega naroda, zato je tudi naša gimnazija postala žrtev njihovih nazadnjaških stremljenj.

V celi Sloveniji je 26.315 državnih uradnikov. Od teh je največ v prosvetnoj (šolskoj) službi in to 4932.

Trahomaš. Na naš zadnji članek v „Kmečkoj moči“ pod tem naslovom smo dobili sledeči dodatek: Vse je istina, ka ste pisali, morali pa bi dodati šče to, da je 50% prekmurskih dečkov nesposobnih na štelingi zavolo te grde bolezni. Mi bi trebali v Prekmurji 2 zdravnika specialista za pobijanje trahomaša. — (Op.

ur.: Vüpamo, da oblast zdaj že napravi potrebne korake, saj je dovolj kredita za to.)

Cenjani naročniki „Kmečke moči“! Proti konci prihaja prvo četrtletje, kak smo vö dali in kak med Vas prihaja naš list „Kmečka moč“. Lepo število naših vrlih naročnikov je že poravnalo, plačalo naročnino, edni za celo leto, edni za polleta, edni pa za četrť leta. Moramo pa tüdi povedati, da je šče precı naročnikov, šteri so šče nikaj ne plačali. Zatogavolo lepo prosimo vse poštene naročnike, to je tiste, šteri so šče nikaj ne plačali, da si do prišestne nedelje pripravijo fistih par dinarov, kelko znaša naročnina do novoga leta, to je samo ubogih 20 dinarov. Tisti pa, šteri so plačali samo na frtao leta, naj blagovolijo vzeti naznanje, da njihova naročnina v prvoj polovici meseca oktobra doli preteče. — Tak damo naznanje, da prišestnoj številki priložimo naše položnice vsem tistim naročnikom, ki so šče nikaj ne plačali in onim, ki so samo na frtao leta plačali, s prošnjov, da šče tisti den izpunijo poštno položnice in žnjimi pri najbližjoj pošti plačajo svojo naročnino. Nas ne podpira nišče, mi samo iz naročnine naših dobrih naročnikov plačujemo drago tiskarno i poravnavlamo duge, k listi spada joče stroške. Zato smo prepričani, da nam ne zamerite, če Vas prosimo, da bi plačali svojo naročnino. Što pa iz kakšišteč vzrokov ne bi šteo poravnati svoje naročnine, bi mi, dasi ne radi, pa itak prisiljeni bili list ustaviti in dosedanjo naročnino od njega sterjati . . . Ponosno povemo, da smo prepričani, da se ne najde človek, ki rad, z veseljom čte naš list, naročnine pa ne bi šteo plačati. Pomagajmo si sami in Bog nam pomore.

Ormož. Ko nekega dne stopim z vlaka na postaji, grem v kolodvorsko restavraco, kjer opazim novi list „Kmečka moč“. Ta list se mi je na prvi moment zelo dopadel, vsled česar

prosim, da mi ga cenj. uredništvo takoj pošlje. — J. —

Nova cesta.

Gospod urednik! Vaš list ni strankarsko političen, vendar bo dobil po možnosti ta moj dopis malo prostorčka v njem, ako v Vaši naklonjenosti dovolite.

Volitve v Prekmurju so dalje v splošnem zanimivo sliko. Nad vse zanimivo pa je volišče Turnišče, kjer polovica volilnih upravičencev ni volilo. Druga zanimivost s tega volišča je onih 89 glasov za neko gotovo stranko. Ker se o tej stvari ifak javno govori, povemo še nekaj tu o njej. Splošno je znano, od kod so ti glasovi. Seveda voli vsak po svojem prepričanju in v tem ima popolnoma prav. Jaz hočem tu samo pribiti dejstvo, da so ti glasovi bili oddani ostentativno in v znak protesta proti drugi stranki. Gre se namreč za projektirano novo cesto iz Genterovec v Turnišče. Nisem strokovnjak v tem oziru, dam pa prav Nedeličanom, ki si žele, da pelje cesta skozi Nedelico. *Ali je to prav, da gre skozi vas cesta, ki bi jo bilo treba samo popraviti in ta cesta se ne upošteva, ampak se gradi nova, ki gre zunaj vasi?!* Kakor nalašč se hoče odriniti celo Nedelico in tudi Poljane in Brezovico. Izgleda, da je vmes sama osebnost. Žalostno pa je, če pri graditvi cest igrajo osebnosti. Za vsakega uvidevnega človeka je jasno, da bi cesta morala iti skoz okolico in ne zunaj. *Stroški bi se znižali v tem slučaju za celih 50%.* Kakor pa rečeno, je to samo kaprica gotovih ljudi, iz okolice. Ljudje pravijo, da krščanska ljubezen in pravičnost govori drugače, kakor to delajo ti ljudje. Želeti bi bilo, da se naša merodajna oblast malo bolje pobriga za to zadevo in bo šla preko osebnosti. Nedeličanci, ki so dali duška svojemu ogorčenju pri zadnjih volitvah, pa naj vstrajajo pri svoji upravičeni zahtevi. — T. —

PO SVETI

Francosko je obiskalo 16 jezero američanskih legionarjev, šteri so se v svetovnoj bojni vojskivali na francosko—nemškoj fronti. Legionarji so bili prisrčno sprejeti v Franciji, le komunisti so demonstrirali. Legionarji so obiskali nekdanjo fronto in pokopališča, kde ležijo njuvi tovariši, ki so žrtvovali življenje za domovino.

16. septembra je v Chicagi bilo vročine 43. stopinje. Od solnčarice je vmrlo 25 oseb.

Matteottiji so postavili v Bruslji (v Belgiji) spomenik. Matteotti je bio talijanski poslanec socialist, šteri je delao proti fašizmu, zato so ga fašisti naskrivoma bujli. Delavstvo ga pa zdaj časti kak mantrnika.

V Rusiji bodo letos novembra praznovali desetletnico boljševizma. 7. novembra letos bo deset let, kak je v Rusiji vövdarila revolucija. Kak pišejo novine so velikanske priprave za proslavo toga zgodovinskoga dneva.

POLITICNE NOVOSTI

DOMAČE.

Vlada se je spopunila v telko, da so prišli notri 4 demokratski ministri Davidovičeve in eden od Slov. ljudske stranke. Podtajnik v min. prosvete je g. Smodej od SLS. — Parlament se bo sestao 5. oktobra, nanovo zvoljeni poslanci pa bodo šli vsi že prve dni oktobra v Beograd. — Zdaj dela samo ministerski svet in je rešo že več važnih pitanj; nas posebno interesirajo njegovi sklepi o gimnazijah, o novom mosti pri Veržeju in o pomoči krajom, šteri so trpeli zavolo sušave, toče ali povodnji, končno sklep, da se bo pomagalo kmetom, ki so preveč zaduženi. — Po nesrečah zadetomi ljudstvu se bo tak pomagalo, da dobijo delo pri graditvi železnic, cest in mostov, kde si lahko zaslūžijo, da se bodo znižali davki in carine. Tūdi se bo dalo fal posojilo in penezi za zboljšanje zemlje. — Videli bomo kelko bo dobilo od toga naše ljudstvo!

— Pogodba z Madjarskov lepo napreduje. Zdaj se ide največ za naš kraj. Zdaj majo priliko naši poslanci, da dajo naprej vse naše potrebe in nam lahko pomagajo, samo če ščejo. Naše ljudstvo čaka pomoči! — Dne 3. okt. bodo vse stranke imele svoje seje v Beogradi. — Parlament bo imeo kot prvo delo, da bo žvolo svojega predsednika, 2 podpredsednika in tajnike. Vsakša stranka bi rada svoje ljudi spravila notri. Zdaj se bodo pa bili za ta masna mesta in se pogajali in se kregali, ljudstvo pa pūstili naj strada naprej... Takša je naša politika...

SVETOVNE.

Med Rusijov in Anglijov so odnošaji že duže časa pretrgani. Zdaj obe državi iščeta prilike, kak bi se vse nespornazumljenje odpravilo in bi se postavili nazaj dobri odnošaji. Obe državi imata zdaj samo škodo v političnom in gospodarskom pogledi.

Izvrsten tovaj.

Laci pa je med tem časom odišeo v ves, kde je najšeo ednoga zginjenoga jünca, šteromi je rep v kraj vrezao. Z repom je odbežao proti logi. Da je že mimo pastera bio, je rep globoko v zemlo zakopao samo telko je pūsto vöni, da je mogeo držati.

Zdaj pa je začno za rep cukati. Kda se njemi je že približao paster, je na ves glas začno kričati in zvati na pomoč:

Ljudje! Sem! Pomagat! Jünc se mi je v zemlo pogrozo! Joj, joj! Pomagajte mi!

Paster je pūsto ovce in ves zasopleni pribežao na pomoč in pitao, kak se je to moglo zgoditi. Laci je povedao žalosten, kaj se je zgodilo in proso pastera, naj bo tak dober in naj prime in vleče za rep bar te-

čas, da bo on bežao v ves po več ljudi, da jünca vöpotegnejo, ar njeva dva sama ne bi mogla. Paster z vsov močjov prime za rep, ga začne vlečiti, cukati sem in ta, da se že malo nej bujo od velkoga mantranja. Laci pa na mesto, da bi šo v ves po kakšo pomoč, je po skrivnoj poti odišeo, se cigansko približao k ovcam, dve zraven bujo, djao na ramo in odneseo v log, kde ga je že stari tovaj z lepim ognjom čakao. Tū sta ovci friško gor razparala, je lepo spekla, potem pa se tak najela, da sta njima bleka malo ne gor spokala.

No, moj dragi oča, — pravi Laci. — Jaz sem se hvala Bogi tak dobro najo, da bom dva tjedna sit. Zdaj pa v imeni božem lahko idem po staro casarico v pekeo.

Idi, moj sinek, idi. Srečno, lepo pot ti Bog daj, kde nede blata, — njemi je pravo stari tovaj.

Sin pa oča sta si podala roke, se ločila eden od drugoga in odišla vsaki svojo pot. Stari tovaj se je obrno proti domi, Laci pa se je odpravo v pekeo. Kak potuje po gostom logi, opazi pri ednom grmi dva zavca, ki se mantrata, da bi radiva vujšla. Mladi tovaj je nikaj nej razmišlao, nego je pristopo k grmi in oba zavca zgrabo, stisno pod pazjo in šo naprej.

Prišeo je v edno ves. Tū je küpo dva stariva konja, edna kola, pri kovači pa si dao napraviti železen bat. Pri ednoj staroj mamici je küpo dve velkivi vreči, s šterima je šo od hiše do hiše in nabirao stare črepnje. Kda sta že obe vreči punivi bile, je spravo na kola. Zdaj je meo vsega zadosta. Konje je nakrmo in napojo, si vseo na kola, vzeo cügle in bič v roke in hajd naprej proti pekli. Ali njegovi konji so eden

POUČNO**Domača vzgoja.****4. Igre in igrače.**

V detechi dobi so čustva jako živahna in hitro spreminljiva. Takše je tudi otroško udejstvovanje in igre. Z velkim ropotom se igra in vsigdar nove igre začneja. Igre deteta so: vedno kretanje in gibanje (vsigdar plazi po stubah, po stolci gor pa dol). Kesnej, v 3—5 leti začne posnemati igre starejše dece (n. pr. okoli stola beži za starejšim bratom, sestrico); te igre so njemu predvsem posnemanje. V malo starejši dobi pa ima dete prestavljalne igre. (Iz stolcov si napravi železnico ali kola in z bičom žene stolec mesto konja). V dobi 9—12. leta pa iz prikupljivosti druge dece se dete rado igra v družbi. Gonilna sila teh iger je tekmovanje. (Što bo prvi v bežanji, što bo bole prilichen v igri „miš in mačka“?).

Igre so važne, ar razvijajo detechi duh in telesno moč. V prvoy detechoy dobi ne da samo

dovolimo igranje deteti, nego se moramo tudi mi igrati z njim, če vidimo, da se sam ne zna igrati. (Dalje pride.)

SMESNICE**PRI NAVUKL**

Kda je prišla mlada sneha k navuki, so jo pitali g. župnik: „Na Micika, povej mi, kelko je Bogov?“

Sneha odgovori; „Eden“!

Župnik: „Dobro! Kelko pa je peršon?“

Sneha: „Z muzikaši vred treseti.“

SAM JE POVEDAO.

Ednok se je židov neseo na ednem osli skoz po vesi. Kda pa je vidó, da ga vesnička deca jako poglejüjejo, je pravo: „Ka me gledate? Ali šče neste vidli osla?“

SMEŠNO.

Vučeni in nestranski gospod pita svojega prijatelja: „Ka je smešno?“

Prijateo: „Smešno je tudi to, če što predpoldnevom predga od ljubezni do bližnjega, odvečara pa ravno sam ogrizavle, šinfa in jemle poštenje svojemi bližnjemi.“

Pisma „Kmečki moči“.

Gospod urednik! Mogoče poznate vi ta dva tička: „domačin“ in „prišlek“? Vem, da ste vsaj slišali o tem, kakor tudi vsi bralci „Kmečke moči“, zato bi se bilo dobro malce pomeniti o teh dveh tičkih.

V Afriki se tistim ljudem, ki so rojeni v svoji topli domovini in se ločijo od ostalih Adamovih otrok po svoji lepi svetli črni barvi, pravi: domačini. Belim, ki se tja priselijo, pa se po pravici pravi: prišleki. Tako nekako hočejo gotove brihtne glavice v v Prekmurju napraviti domačine in prišleke. Vidi se pa na prvi pogled, da je ta umetnost skovana samo za to, da bi se delala med ljudmi zgaga in bi vsak nosil svoj pečat. Hoče se zanečiti na ta prefrigan način sovraštvo med Slovenci v Prekmurju. To je edini cilj s „prišleki“ in „domačini“.

Nedavno mi je nek „prišlek“ rekel, da ne zaupa „Kmečki moči“ češ, da so pri njej samo „domačini“. „Prišleki“ se bojijo, da se „domačini“ s „Kmečko

čas šli naprej, pa nazaj. Laci je malo mirno gledao konjsko komedijo, potem pa je že gratao čemerem, da je od čemerov gor skočo. Konje je privezao za drevo, on pa je bežao v najbližanjo ves po kovača, šteroga je proso, naj zraven žnjim ide, da njemu konje podkove. Kovač si je zraven vzeo potrebno šker in se odpravo z mladim Lacijom na pot. Kda sta prišla do konjov, se njemu je začno tožiti kočiš, da ga konji nikaj ne bogajo in da v nikšo formo neščejo bežati, kakšteč se njemu müdi, zato si je zdaj tak zmisló, da z žarečimi podkovami dá podkovati te konje, ar bodo te bolje bežali. Zraven sta napravila veliki ogenj, na šterom sta žarila podkovi. Kda so že podkovi tak bile obžarjene, ka so od velke huce traki stali, te sta friško potegnola z ognja in kak blisk nabila konjom gor. Tovaj je komaj meo

telko časa, da je kovača plačao, ar konji več neso šteli stati. Zdaj si je vseo nazaj na kola. Ali zdaj neje t'belo prjeti niti cüglóv, niti biča, ar so konji brez toga vsega leteli kak blisk, prek bregov, prek dolov in prek zelenih travnikov, da so v prvom mraki že prišli do pekenskoga trnaca. Tü je Laci stavo svoje konje, šo dol s kol, konje odpregeo, omode zdevao na peklenki trnac, konje privezao k ednomi velkomi in staromi drevi, na šterom so hujdiči meli gnezde, v gnezdah pa puno malih hujdičkov. Trüdniva konja sta si zraven dol vlegla, da bi si tak leži odpočinola, Laci pa je šo h kolam prijao za vreče in djao na ramo in neseo pred peklenka vrata.

Tam je vreče odvezao, črepnje sipao vó in odišeo po drugo vreče, s šterim je ravno tak napravo, kak s prvim. Včasí je zgrabo za oni velki

železen bat, ka si ga je dao napraviti pri tistom kovači, ki je njemu konje na žareče podkovao, potem pa je začno tak mlatiti po črepinjah, da so vse perinje püščale. Vse je dünjalo, tak je močno zabijao, da so hujdiči od velkoga ropota in strahü malone vsi odnoreli. Ar ruženje nikak neje štelo henjati, so se vrageci telko okoražili, da so prišli k peklenkim vratom in z velkim strahom gledali, ka denok što dela tam, da je tak velki potres. Videvši, kaj se godi pri vratataj, so pitali Lacija;

Ka bi radi stric?

Jaz, jaz bom pred vaša vrata zidao kapelo, naj tudi v vašem orsagi kraljuje svetloba!

Joj, joj nam! Ne delajte toga! Vse, ves mejte, samo kapele ne postavljajte pred naša vrata. Če opüstito svoj načrt, vam damo za eden voz zlata.

močjo“ obrnejo proti njim. Nek „domačinskih“ general pa je rekel, da so „domačini“, s „Kmečko močjo“ izdali svoje „domačinstvo“ in služijo „prištelstvu“. Tako se zdaj zagriženi „prišleki“ in „domačini“ pričkajo, kako je s „Kmečko močjo“ in z njenimi voditelji.

Tem-le možakarjem pa bi jaz priporočal, naj prečitajo še enkrat skrbno vse šlevilke „Kmečke moči“. Mogoče bodo pa vendar kaj našli o cilju tega lista. Rad bi jim pa olajšal trud. Evo torej izjave enega od voditeljev „Kmečke moči“: „Mi ne poznamo ne „domačinov“, ne „prišlekov“, nego samo Slovence. Mi hočemo ravno s „Kmečko močjo“ rušiti umetne granice med domačini in prišleki ter pozivamo vse, kar čuti slovansko in človečansko, da se združi z nami v skupnem delu“.

Taka je povest o teh dveh tičkih, ki hočeta peti po svoje. To je ravno tisto prokletstvo na nas Slovane, da silimo vedno narazen in se separiramo ter cepimo v vsaki malenkosti!

Pozdravljam vse prišleke in domačine in jih pozivam k delu pri „Kmečki moči“, ki bo nas vse lepo bratsko družila!

DOPISI

Pod tem naslovom bomo prinašali zanimivejša pisma, ki jih dobivamo od naših naročnikov, naj vidijo naši čitatelji s kakimi mislimi se čita „Kmečka moč“ ter s kakim čustvi in vtisi ona navdaja čitatelje. Marsikaj v teh dopisih je subjektivno mišljenje dopiščevca, s katerim se menda popolnoma ne strinjamo, vendar drage volje damo prostora v „Kmečki moči“ vsakemu dopisu, ki ni diametralno protiven našemu cilju in ne vsebuje osebnih žalitev.

Mi ščemo revolucijo! Mi ščemo revolucijo! ... Ali ne takšo revolucijo, v šteroj kole člo-

vek človeka, da bi dosegel to, ka šče. Mi ščemo revolucijo človeškoga duha, v šteroj se bori človek sam s svojimi slabimi strastmi in v šteroj revoluciji dela človek za dobroto svojega bližnjega — torej tudi za svoje dobro. — Naše orožje je prósveća! — Ka je slaboga o tom boji?! Če malo pomislimo, spoznamo, da ljudje tvorijo edno celoto in če napravimo kaj slaboga svojemi bližnjemi, napravimo tudi sebi. Ravno tak je tudi z dobrim. Neštérni ljudje pravijo, da trbej ljudi držati v tmici, da ostanejo dobri. Štera je boljša in bolje iskrena pot? Štera pot nas vodi k miri, blagostanji ljudi in ljubezni na zemlji? Pomislite! Po toj poti vas vodi „Kmečka moč“!

Sotrudnik.

PITANJA in ODGOVORI.

V „Kmečkoj moči“ bomo objavljali na vsakovrstna pitanja, štera se stavijo na naše uredništvo. Vsakšemi damo tanač in pouk, če se obrne na nas. Želimo samo, da je tisti naš naročnik.

Küzdoblanje. V „Kmečkoj moči“ sam šteo, da davlete tanače. Prosim Vas za tanač, kak bi prišeo moj brat v vojno muzičko šolo, štero ste omenili Vi že v „Kmečkoj moči“. Josip Zrim.

ODGOVOR. Za vojaške zadeve imamo mi strokovnjaka rezervnoga oficira, šteri bo na vojaška pitanja davao odgovore v „Kmečkoj moči“. Evo odgovor na zgornje pitanje. Vojna muzička škola je v Vršci (Banat). V to šolo se sprejemajo dečki: 1) šteri so stari prek 12 let, a ne prek 16 let. 2) Morajo biti državljani kraltevine SHS. 3) Morajo zvršiti štiri razredne osnovne šole. Prošnje se morajo vložiti vsakše leto do 20. oktobra. Šola se začne s 1. novembrom vsakše leto. Šola traja 2 leti. Gojenec se mora zavezati, da ostane po zvršenoj šoli šest let v državnoj službi. — Za prošnje se je javiti v uredništvu.

GOSPODARSTVO

Pospravljanje krumplov.

Krumple je najboljšie imeti v sühoj podanoj (iz desk) kleti. Če pa nemamo v kleti poda, posiplimo najprle preci debelo *plast pepela, vogleni prah* ali pa *prah žganoga vapna*. To pa zato, ar te reči vlečejo vlago na sebe. Paziti pa je, da ne primešamo gnjiloga krumpla vmes. — V toploj kleti krumpeo hitro rad klije. Klice njemi pa vzemejo tečnost, zato je pobirajmo. Ar so pa strupene, je nesmemo polagati živini, nego je vržimo na gnoj.

Gnjiloga krumpla ne ne puščati na njivi, ar potli drugo leto več krumplov gnjili. Rade pa se na njivi zaredijo miši in črvi. Najboljšie je gnjili krumpeo globoko zakopati.

Neštérni gospodarji krumple tudi *zakaplejo*, posebno tisti, šteri ga majo dosta in v kleti nega prostora. *Krumple imeti v jami zakopane, je boljše kak pa imeti v vlažnoj, zadušenoj kleti.* Tu pa moramo paziti na sledeče stvari: jama ne sme biti preveč globoka (do 25—30 cm), spodaj damo slamo, na küp namečemo zemljo in to za toploga vremena malo, v zimi pa bolj na debelo (do pol metra); če je pa hüda zima, pa lahko pokrijemo z listjom ali gnojom. Na sprotoletje pa malo zemle vzememo dol, da je ne preveč vroče v jami. Tak si najboljšie obvarjemo krumpeo dober. Sploh bi lahko pravili, da krumpli škodi; *mraz, prevelka toplota in vlaga*. Od teh treh sovražnikov ga moramo čuvati.

Kak preženemo miši in podgani? Najhüjši sovražnik teh živali je mačka. Če vam pa mačka ne vala in ima te dosta miši in podgani, delajte etak: zmešajte za prgiščo zmenjenoga cukra, telko mele (pšenične) in dvakrat telko prahü iz negašene-

ga vapna. S toga napravite *testo*. To *testo* denite v tanjer in postavite, kde je največ miši ali podgan. Živali to rade jejo in so potli žedne. Zato jim postavimo poleg v posodi vodo. Živali se napijejo vode, negašeno vapno pa je začne žgati in tak spocrkajo. — Ravnotak dobro je zmlete orehe zmešati s kvansom in jim to dati jesti.

Priprava zemlje za setev!

Bliža se čas setve žita in pšenice, pohitimo s plügom na polje, čim spravimo doli krumpiče in kukorico, ar čim prle je setev opravljena, tem bolje je. Praksa in teorija nas uči, da bodi oranje globoko, če ščemo dobre letine. Dober in obilen pridelek je odvisen od dobro pripravljene zemlje ravno tak, kak od pravoga semena. Težko je dopovedati nešternim kmetovalcom, kak velkoga pomena je globoko oranje. Nešterni pravijo naopak, da je plitva brazda za silje boljša od globoke. Drugi se opet izgovarjajo radi spodnje zemelske plasti, takzvané mrtvice, češ, kaj bi z onov spodnjov zemljov, ki je ne rodovitna. Tudi razlaga, da korenje žita ne rabi globoko izorane zemlje, ar ne sega nižje, je ne pravilna. Če je zemlja globoko zrahljana, ne bodo ostale koreninice na peden pod vrhom, nego šle bi tudi meter nizko in to bi še-le odgovarjalo dobromi razvoji rastlin. Čim globokejšje je zemlja prerahlana, tem večje in močnejše postanejo koreninice in več hrane lahko posrkajo v zemlji. Tak bi tudi dosegli uspeh proti sušavi. Na plitvo preorani zemlji nastopi včasih sušava, v globoko preorani pa se zadržuje dosta vlage od spodaj in tam črpajo koreninice potrebno vlago.

Potrebno je globoko oranje tudi za pridobivanje zraka v zemljo. V zemlji je življenje! Miljon živalic potrebüje zraka, da

se razmnoži in razkraja snovi v prid rastlinstvu. — Ne mislim na ednok jako globoko, počasi, vsakše leto nekaj nižje in skoro bodo naše njive pravilno preorane. Kda smo zemljo globoko preorali, jo püstimo bar tveden dni na miri, da se vleže pred sejanjom. Pred sejanjom dobro povlačimo; če pa je süšno, šče dobro je povalati, nato opet povleči z branov in komaj zdaj sejati. Setev pa bodi izvršena po možnosti z mašinom, ar si na te način prihranimo zrnje. V vrstah sejano silje se lepše razraste, ar lažje prihaja do njega svetloba in zrak, dalje je lažje pleti in tudi okapanje se lahko izvrši brez poškodbe rastlin. Po setvi opet povlačimo z branov in če je süho, tudi najpreje povalekamo z težjim valekom, nato pa šče ednok nalahko povlačimo in delo je gotovo. — Od tak obdelane njive smemo pričakovati dobrega pridelka. Kakšno bodi seme in kako ga je pripraviti za setev, povemo prihodnjič.

Pojasnilo. — Na članek „Poljske miši“ z dne 18. septembra 1927. dovolite, da Vam pojasnim siedeče:

V prvem je dolžnost vsakega kmetovalca, da zatira poljske miši, ker bi sicer naposled mislili, da mora država nabaviti tudi sredstev za pokončanje peronospore ali n. pr. krvave uši na jablanih. Prošnja za podporo od strani države še ni rešena, in naj tedaj čakajo kmetovalci, ne da bi sami skupno naročili prepotrebni strup in pričeli s pokončevanjem mišje zalege? Krivdo, katero označujete v Vašem listu, nosijo predvsem oni sami, ki se ne pobrigajo za pokončevanje miši. Gonilo se je dovolj z uradne strani, ljudi se je počulo osebno in potom časopisja, prošnje za podporo so bile odposlane na pristojno mesto, kaj naj se še ukrene? Ali se želi mogoče, da bi poedine osebe — državni nameščenci — prispevali

svojo skromno plačo za nabavo mišjega strupa? Toliko v pojasnilo.

F. P.

Opomba uredništva: Hvala za pojasnilo! — Prošnje so torej odposlane. Kje pa tičijo tako dolgo? — Oblastni in državni poslanci, na Vas, na Vaši intervenciji je ležeče, da se prošnje prajkomogoče ugodno rešijo. Izpolnite svoje obljube! Storite svojo dolžnost napram ljudstvu, ki Vas je za to izvolilo!

Gospodinstvo

Plesnivi krüh je jako škodljiv. Ljudje ga nikak ne smejo jesti. Živalim pa ga lahko damo samo skühanoga, da vročina glive buje.

Cilindri na lampaši radi pokajo, zato si moremo pomagati, da nam preveč penez ne jemljejo. Vsikdar prle, kak prižgete svetlo, huknite (dihnite) v cilinder.

CENE

Penezi:

1 dolar	Din. 56.15
1 av. šiling	„ 8.—
1 čehosl. krona	„ 1.67
1 nemška marka	„ 13.50
1 francuski frank	„ 2.20
1 švicarski frank	„ 10.93
1 italjanska lira	„ 3.08
1 madž. pengő	„ 9.90

Državno 7% investicijsko posojilo Din 84.50 Državna renta za ratno šteto Din 346.—

Blago:

Pšenica nova	Din 290—	—
Oves novi	„ 180—	—
Kuruza stara	„ 230—	—
Pšeno	„ 6—	—
Jaboke	kg „ 2—	—

CENE OGLASOV: V oglasnem oddelku stanejo oglasi 1 Din, med tekstom 1.50 Din in „poslano“ 2 Din za vsaki cm². Popusta se da pri 3-5 kratnem oglaševanju 15%, nad 5--krat pa 25%. Cene malim oglasom 10 Din.

Senja:

4. oktobra je senje v Tišini.
5. " " " na Hodoši.
8. " " " v Rakičani.

Glasi uredništva:

Prosimo one gg. cenjene naročnike, šterim smo že poslali in šteri imajo naše poštne položnice, naj bodo tak dobri in naj blagovolijo plačati naročnino do novega leta, da šče ne bomo enkrat pošiljali položnice tistim, ki so že itak dobili i ki je imajo. Vpoštevajte, da smo na novo začeli, da nas mnogo stane, povrh

pa smo sirmacije, da nimamo fonda. Oprostite! — Gg. poverjenike pa prosimo, da na vsak način do nedele poberejo naročnino in nam z blokom vréd pošlejo notri. Šteri g. poverjenik nema časa ali ne bi rad pobirao, naj nam vrne blok. Delo za narod je častno. — Zato pa, če bi što rad svojemi narodi pomagao in vršo med narodom častno in Bogi dopadljivo delo, naj se zglesi, kda do uradne vöre na našem uredništvu. Što pa ne bi rad duže bio naš poverjenik, naj nam naznani, da ga ne bomo imeli v evidenci. — Cenj. naročniki, šteri ne dobijo lista do rok do nedele, niti v nedelo, naj nam to zraven sporočijo, da se bomo v bodoče znali ravnati.

V zalogi

so v Tiskarni Panoniji

LOVSKI IN RIBIŠKI ZAKON

za Prekmurje in Medjimurje

nevezan 22 Din

vezan 30 Din

NOVI IMENIK OBČIN V PREKMURJU

sestavil srezki poglavar Lipovšek

Cena 12 Din.

Krstni, poročni, domovinski listi, zadolžnice, potrdila, smrtovnice i. t. d.

PREPRODAJALCEM POPUST!

Važno za bolnike!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se pri meni izdelujejo vsakovrstni lahko prebavljivi keksi, kakor dvopeki za bolnike, kateri trpijo na želodci vsled sladkorne bolezni. Priporočam tudi za otroke, ker imam za mladino dober in za zdravje mladine komisijsko odobren dvopek. Zelo se priporočam, da skrbite za zdravje in rabite samo lahko prebavljivo hrano, katera vsebuje močne in lahke hranilne snovi. Moji keksi, dvopeki, biskviti vsebujejo samo domače sirovine brez vsakih kemičnih pridatkov.

Nudi Vam na veliko in malo na vse kraje Jugoslavije po pošti ali železnici po

NIZKI CENI

KRALJ VEKOSLAV

Tvornica keksov, dvopek in biskvita

MURSKA SOBOTA, ŠOLSKA ULICA ŠTEV. 240—244

I. odlikovan v Mariboru 1923. II. odlikovan v Rimu z veliko zlato kolajno s palmo in diplomom 1927.

TISKARNA
Murska Sobota

izvršuje vsa tiskarska
dela solidno in točno

PANONIJA
Šolska ul. št. 241

izdelujejo se vsa knji-
goveška dela najlepše